

روند قیمت

در هفته منتهی به هفدهم ماه سپتامبر، قیمت تکمحموله‌های ال‌ان‌جی در بازار گاز شمال شرق آسیا با ۲۲ سنت افزایش نسبت به گزارش هفته قبل به ۴/۷۱ دلار در میلیون بی‌تی‌یو افزایش یافت و در بازار گاز جنوب غرب اروپا نیز در روندی مشابه با آسیا قیمت تکمحموله‌ها ال‌ان‌جی با ۴۵ سنت افزایش نسبت به هفته قبل به ۴/۰۰ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو رسید.

جدول ۱: قیمت گاز در بازارهای مختلف (دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو)

تاریخ	قیمت نفت خام برنت (دلار در بشکه)	قیمت نفت خام برنت (دلار در میلیون بی‌تی‌یو)	شمال شرق آسیا	جنوب غرب اروپا	ان بی پی انگلیس	هنری هاب آمریکا	بلند مدت ژاپن	تی تی اف هلند
۲۰۲۰/۰۹/۱۱	۳۹/۸۳	۶/۸۷	۴/۴۹	۳/۵۵	۳/۵۴	۱/۹۳	۵/۹۹	۳/۶۵
۲۰۲۰/۰۹/۱۴	۳۹/۶۱	۶/۸۳	۴/۵۰	۳/۶۵	۳/۵۷	۲/۱۸	۶/۰۱	۳/۶۵
۲۰۲۰/۰۹/۱۵	۴۰/۵۳	۶/۹۹	۴/۵۰	۳/۷۰	۳/۶۵	۲/۱۹	۶/۰۲	۳/۶۶
۲۰۲۰/۰۹/۱۶	۴۲/۲۲	۷/۲۸	۴/۶۸	۴/۰۵	۳/۸۸	۲/۰۶	۶/۰۴	۳/۶۷
۲۰۲۰/۰۹/۱۷	۴۳/۳۰	۷/۴۷	۴/۷۱	۴/۰۰	۳/۸۷	۱/۶۵	۶/۰۶	۳/۸۸

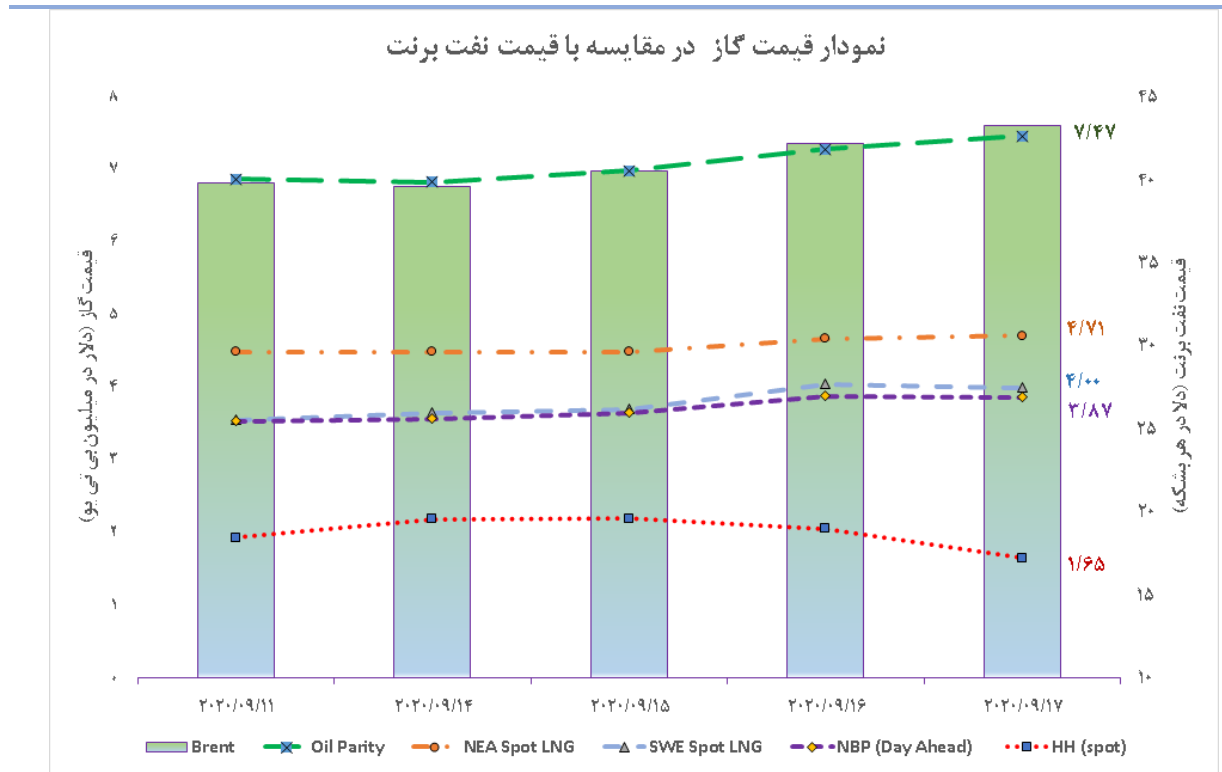
توضیح: قیمت دبیو تی آی ۲۰۲۰/۹/۱۷ برابر ۴۰/۹۷ دلار در هر بشکه

منبع: دبیرخانه جی‌ئی‌سی‌اف

در بازار گاز شمال شرق آسیا قیمت تکمحموله‌ها تحت تأثیر افزایش قیمت گاز در بازار تی‌تی‌اف در منطقه اروپا و پیش‌بینی درخواست‌های جدید خرید از سوی خریداران بویژه برای ماه نوامبر افزایش یافت. این امر سبب گردید عرضه‌کنندگان اقدام به افزایش قیمت پیشنهادی نمایند. در حال حاضر قیمت پیشنهادی عرضه‌کنندگان برای نیمه اول و دوم ماه نوامبر با ۵ الی ۱۰ سنت افزایش نسبت به گزارش هفته قبل به ترتیب در محدوده ۴/۸۵-۵/۰۵ و ۴/۹۵-۵/۲۵ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو می‌باشد. با وجود علاقه خریداران شش کشور مهم مصرف‌کننده منطقه شمال شرق آسیا برای تأمین تقاضای ماه نوامبر، انتظار عرضه محموله‌های جدید از سوی عرضه‌کنندگان برای تحویل در این ماه و انتظار کاهش قیمت‌ها باعث شده است تا خریداران اقدام به تعویق درخواست‌های خرید خود نمایند.

شایان ذکر است که کماکان همانگونه که در نمودار یک نشان داده شده است قیمت گاز در اغلب بازارهای مهم مصرف از نظر حرارتی نسبت به قیمت نفت در سطح پائین‌تری قرار دارد که می‌تواند انگیزه مهمی برای افزایش مصرف گاز در بخش نیروگاهی با توجه به قیمت‌های پائین کنونی گاز شود.

نمودار ۱: نمودار قیمت گاز طبیعی در مقایسه با نفت برنت

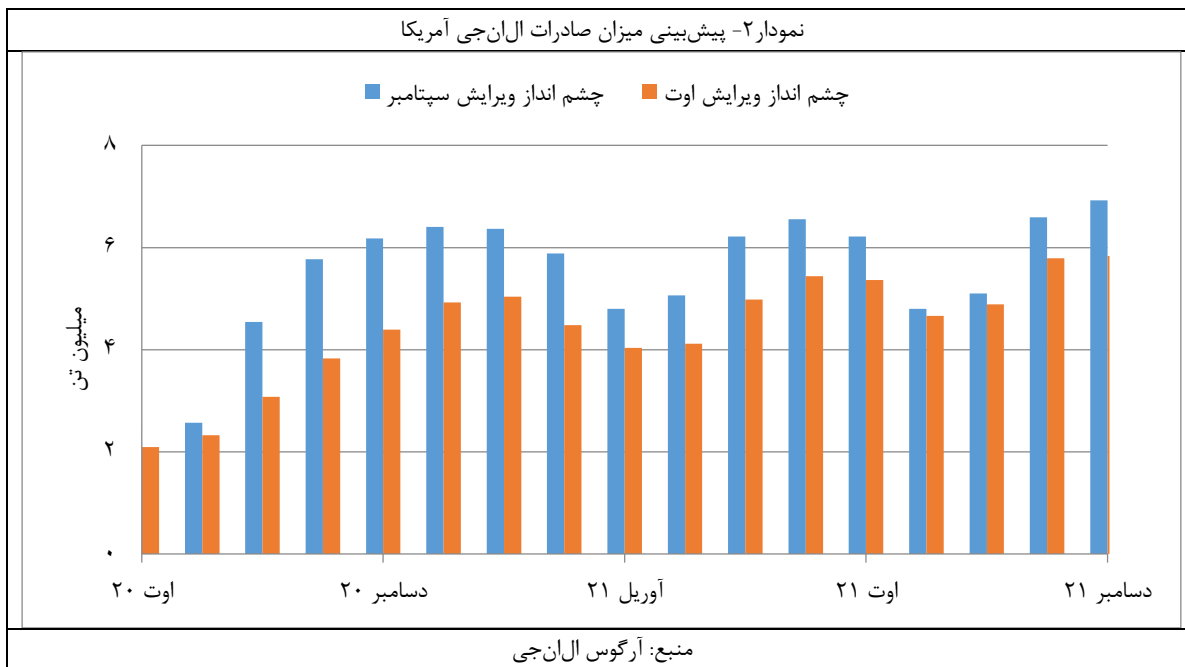

منبع: بر اساس داده‌های دبیرخانه جی‌ئی‌سی‌اف

در بازار گاز جنوب غرب اروپا، افزایش درخواست تک‌محموله‌ها و بروز مشکلات پیش‌بینی نشده در تاسیسات مایع‌سازی هامرفست نروژ به ظرفیت تولید ۴/۲ میلیون تن ال‌ان‌جی در سال منجر به افزایش قیمت در بازار تی‌تی‌اف و به تبع افزایش قیمت تک‌محموله‌ها در بازار شد. در عین حال پیش از این نیز عرضه تک‌محموله‌ها از منطقه آتلانتیک تحت تاثیر وقوع گردباد لورا و فرونشست زمین در منطقه لوئیزیانا کاهش یافته بود. در حال حاضر تولید از مجتمع تولید ال‌ان‌جی کامرون به ظرفیت تولید ۱۵ میلیون تن ال‌ان‌جی در سال متوقف شده است و انتظار نمی‌رود تا پیش از نیمه ماه اکتبر امسال این مجتمع به حداکثر ظرفیت تولید خود برسد. در عین حال با انتظار افزایش قیمت گاز در هفته‌های آینده به نظر می‌رسد که اغلب کشورهای مصرف‌کننده این منطقه اقدام به افزایش سطوح ذخیره‌سازی گاز طبیعی و بهره‌برداری از قیمت‌های پائین کنونی گاز نمایند.

چشم‌انداز قیمت گاز آمریکا

در نسخه جدید چشم‌انداز کوتاه‌مدت اداره اطلاعات انرژی ایالات متحده (EIA) که در ماه سپتامبر منتشر شد، پیش‌بینی صادرات ال‌ان‌جی آمریکا را برای مابقی سال جاری و نیز سال ۲۰۲۱ به‌طور قابل توجهی اصلاح نموده است (نمودار ۱). براین اساس، انتظار می‌رود در سه‌ماهه چهارم امسال، صادرات ال‌ان‌جی آمریکا به ۱۶/۵ میلیون تن برسد که تقریباً ۵۰ درصد بیشتر از میزان پیش‌بینی شده در نسخه پیشین چشم‌انداز است. پیش‌بینی صادرات ال‌ان‌جی در نیمه‌های اول و دوم سال آینده نیز که در نسخه قبلی گزارش برابر ۲۷/۴ و ۳۱/۷ میلیون تن در نظر گرفته شده بود، به‌ترتیب به ۳۴/۷ و ۳۶/۲ میلیون تن افزایش یافته است.

همچنانکه در گزارش هفته گذشته اشاره شد، صادرات ال‌ان‌جی آمریکا در ماه اوت (۲/۳۳ میلیون تن) نسبت به ماه‌های ژوئن (۲/۲۶ میلیون تن) و ژوئیه (۱/۹۵ میلیون تن) اندکی افزایش داشت که هنوز نسبت به مدت مشابه سال گذشته، ۱۷ درصد کمتر است و این درحالی است که ظرفیت مایع‌سازی آمریکا نسبت به سال گذشته سه برابر شده است. بر اساس پیش‌بینی اداره اطلاعات انرژی آمریکا، انتظار می‌رود در ماه سپتامبر صادرات ال‌ان‌جی آمریکا به ۲/۴ میلیون تن افزایش یابد که ۲۹ درصد کمتر از سال گذشته است. اما احتمال می‌رود در ماه اکتبر صادرات ال‌ان‌جی با رشدی چشمگیر به ۴/۲ میلیون تن برسد که ۱۷ درصد بیش از مدت مشابه سال گذشته خواهد بود. طبق گزارش‌های قبلی اداره اطلاعات انرژی آمریکا، پیش‌بینی شده بود میزان صادرات ال‌ان‌جی این کشور تا ماه مه سال ۲۰۲۱ کمتر از مدت مشابه سال گذشته باشد. اما در چشم‌انداز جدید این اداره، پیش‌بینی شده است متوسط صادرات ال‌ان‌جی آمریکا در

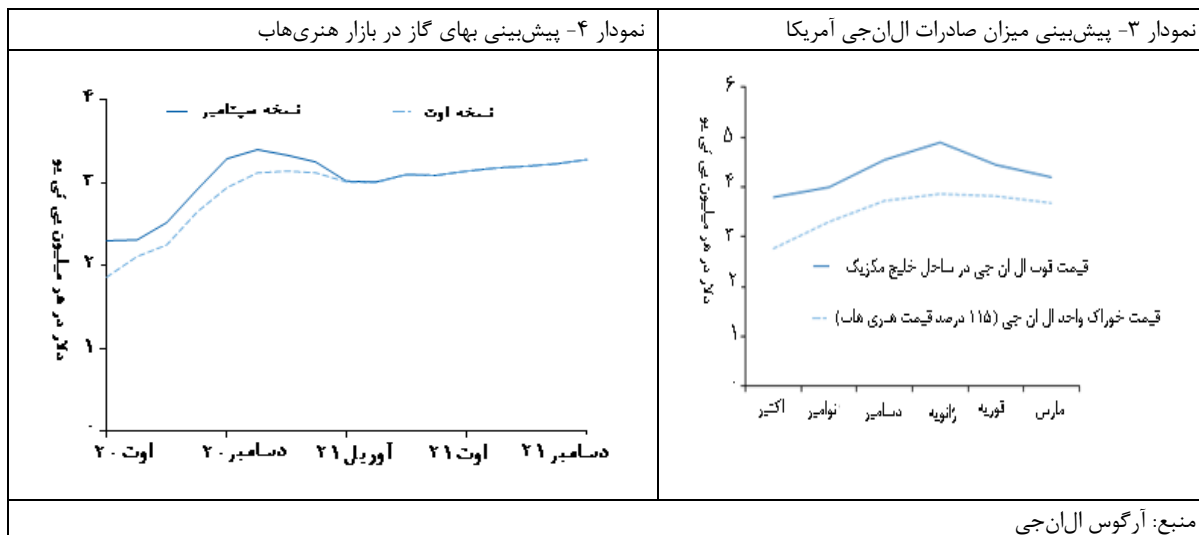
بر اساس چشم‌انداز جدید کوتاه مدت اداره اطلاعات انرژی آمریکا، انتظار می‌رود در سه‌ماهه چهارم سال کنونی، صادرات ال‌ان‌جی این کشور به ۱۶/۵ میلیون تن برسد که ۵۰ درصد نسبت به نسخه پیشین افزایش یافته است.

در چشم‌انداز جدید EIA، پیش‌بینی شده است متوسط صادرات ال‌ان‌جی آمریکا در فاصله دسامبر ۲۰۲۰ تا فوریه ۲۰۲۱، به ۵/۷ میلیون تن در ماه برسد و از بالاترین میزان مشاهده شده پیشین در ماه ژانویه ۲۰۲۰ به میزان ۵/۱ میلیون تن پیشی بگیرد.

فاصله دسامبر ۲۰۲۰ تا فوریه ۲۰۲۱، به ۵/۷ میلیون تن در ماه برسد و از بالاترین میزان مشاهده شده پیشین در ماه ژانویه ۲۰۲۰ به میزان ۵/۱ میلیون تن پیشی بگیرد.

انتظار بهبود تقاضا و کاهش عرضه ال ان جی مجتمع گورگن استرالیا به دلیل تعمیرات یک واحد تولید ال ان جی عامل افزایش قیمت در بازارهای اروپا و آسیا در زمستان پیش رو می باشد. قیمت گاز طبیعی در اروپا و آسیا در اواخر ماه های مه و ژوئن امسال به پایین ترین سطح خود رسید؛ زیرا اقدامات صورت گرفته جهت مهار شیوع ویروس کرونا، کاهش قابل توجه تقاضای گاز جهانی و در نتیجه کاهش قیمت آن را به دنبال داشت. این امر باعث شد تا صادرات ال ان جی آمریکا غیراقتصادی شده و تعداد زیادی از محموله های صادراتی آمریکا لغو شوند.

انتظار بهبود تقاضا و کاهش عرضه ال ان جی مجتمع گورگن استرالیا به دلیل تعمیرات یک واحد تولید ال ان جی عامل افزایش قیمت در بازارهای اروپا و آسیا در زمستان پیش رو می باشد.

همانطور که در نمودار ۳ ملاحظه می شود، انتظار می رود در فاصله ماه های اکتبر ۲۰۲۰ تا مارس ۲۰۲۱ قیمت فوب ال ان جی در ساحل خلیج مکزیک ۵۳ سنت الی ۱/۰۵ دلار در هر میلیون بی تی یو بیشتر از قیمت خوراک ورودی به واحدهای تولید ال ان جی (معادل ۱۱۵ درصد قیمت گاز در بازار هنری هاب) باشد. در قراردادهای بلندمدت خرید و فروش ال ان جی با ترم فوب، قیمت از فرمول زیر تبعیت می کند:

هزینه مایع سازی + ۱۱۵ درصد قیمت گاز در بازار هنری هاب = قیمت ال ان جی

هزینه مایع سازی که معمولاً بین ۳/۵-۲/۲۵ دلار در هر میلیون بی تی یو است، طبق قراردادهای رایج فروش ال ان جی عرضه کنندگان آمریکا، برداشت کنندگان حتی در صورت عدم برداشت ال ان جی بایستی هزینه مایع سازی را پرداخت کنند. اداره اطلاعات انرژی آمریکا، همچنین به دلیل افزایش تقاضای داخلی و صادراتی و نیز کاهش تولید گاز طبیعی، چشم انداز قیمت گاز در بازار هنری هاب در سه ماهه بعدی و سه ماهه نخست ۲۰۲۱ را اصلاح نموده است (نمودار ۴).

انتظار می رود قیمت گاز در بازار هنری هاب در ماه های اکتبر تا دسامبر سال جاری به طور متوسط در سطح ۲/۹۱ دلار در هر میلیون بی تی یو قرار گیرد و در ژانویه ۲۰۲۱ به ۳/۴۰ دلار برسد.

براین اساس قیمت گاز در ماه‌های اکتبر تا دسامبر سال جاری به‌طور متوسط ۲/۹۱ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو پیش‌بینی می‌شود که این رقم در ژانویه ۲۰۲۱ به ۳/۴۰ دلار خواهد رسید. انتظار می‌رود قیمت گاز در بازار هنری‌هاب در تمام طول سال ۲۰۲۱ بالاتر از ۳ دلار باقی بماند.

واردات ال‌ان‌جی ویتنام برای تأمین تقاضای داخلی گاز

ویتنام برای تأمین ال‌ان‌جی مورد نیاز طرح "تبدیل ال‌ان‌جی به برق" در استان باک‌لیو در جنوب این کشور اقدام به برگزاری مناقصه خرید خواهد نمود. میزان ال‌ان‌جی مورد نیاز این طرح ۳-۲/۵ میلیون تن در سال و مدت قرارداد ۲۵ سال می‌باشد. قرار است در این طرح از ال‌ان‌جی به‌عنوان سوخت نیروگاه سیکل ترکیبی ۳/۲ گیگاواتی که توسط دولت در ژانویه امسال مصوب شد، استفاده شود. مهلت این مناقصه از ۹ تا ۲۷ سپتامبر می‌باشد. انتظار می‌رود تصمیم نهایی برای سرمایه‌گذاری (FID) در این پروژه سال آینده اتخاذ شود که در این صورت، فاز نخست نیروگاه با ظرفیت ۷۵۰ مگاوات تا سال ۲۰۲۴ به بهره‌برداری خواهد رسید و مابقی ظرفیت نیز تا سال ۲۰۲۷ تکمیل خواهد شد. ویتنام قبلاً قرارداد اولیه‌ای با "مگنولیا ال‌ان‌جی" مستقر در ایالات متحده برای تأمین ۲ میلیون تن در سال ال‌ان‌جی به مدت ۲۰ سال امضا کرده بود که این توافق در اوایل سال جاری منقضی شد. لازم به ذکر است که پروژه‌های تبدیل ال‌ان‌جی به برق در ویتنام به‌شدت مورد توجه صادرکنندگان ال‌ان‌جی آمریکا قرار گرفته است و قرار است ۳۵ گیگاوات ظرفیت تولید برق از ال‌ان‌جی در قالب پروژه‌های گوناگون در ویتنام احداث شود. تاکنون توافق‌نامه‌های اولیه با تولیدکنندگان ال‌ان‌جی در ایالات متحده برای حداقل هشت پروژه امضا شده است که این می‌تواند جنوب شرق آسیا را به مقصد اصلی ال‌ان‌جی آمریکا تبدیل نماید.

طرح‌های استفاده از ال‌ان‌جی در بخش نیروگاهی ویتنام مورد توجه صادرکنندگان ال‌ان‌جی آمریکا قرار گرفته است و قرار است ۳۵ گیگاوات ظرفیت تولید برق از ال‌ان‌جی در قالب پروژه‌های گوناگون در ویتنام احداث شود.

پیشبرد پروژه خط لوله ترانس آدریاتیک علی‌رغم نگرانی‌های زیست‌محیطی

منطقه "ملندونیو"^۱ در جنوب ایتالیا، مکانی است که از آنجا گاز طبیعی دریای خزر از طریق خط لوله معروف به ترانس-آدریاتیک به اروپا می‌رسد. این خط لوله علی‌رغم سال‌ها اعتراض فعالان محیط زیست و سیاستمداران محلی و همچنین تحقیقات رسمی در مورد تخلفات زیست‌محیطی در حال اتمام است. برای تأمین مالی این پروژه، میلیاردها دلار از صندوق‌های ذخیره ارزی اتحادیه اروپا هزینه شده است و این نشان می‌دهد که رهبران اروپا علی‌رغم اظهاراتشان در خصوص مقابله با مخاطرات زیست‌محیطی، به‌شدت استراتژی‌هایی را برای تأمین انرژی از سوخت‌های فسیلی دنبال می‌کنند. منطقه پولیا^۲ در جنوب شرق ایتالیا به‌صورت مرکزی برای تأمین گاز اروپا درآمده است و خطوط لوله گازی که از آن عبور می‌کند، روسیه را که مدت‌ها بزرگ‌ترین تأمین‌کننده گاز این منطقه بوده، دور می‌زند. خط لوله ترانس آدریاتیک بخش آخر طرح ۴۵ میلیارد دلاری معروف به کریدور گاز جنوبی است که با ۳۵۵۰ کیلومتر طول و با عبور از کشورهای آذربایجان، گرجستان، ترکیه، آلبانی، یونان و نهایتاً ایتالیا، گاز دریای خزر را به اروپا می‌رساند.

خط لوله ترانس آدریاتیک بخش آخر طرح ۴۵ میلیارد دلاری معروف به کریدور گاز جنوبی است که با ۳۵۵۰ کیلومتر طول و با عبور از کشورهای آذربایجان، گرجستان، ترکیه، آلبانی، یونان و نهایتاً ایتالیا، گاز دریای خزر را به اروپا می‌رساند.

¹ Melendugno

² Puglia

می‌رساند. اگرچه اکنون گاز این سیستم از میادین گازی شاه‌دنیز در دریای خزر تأمین می‌شود، اما در آینده این امکان وجود دارد که از نقاط دیگر خاورمیانه مانند عراق، ایران و ترکمنستان نیز گاز دریافت نماید. با کاهش تولید گاز طبیعی در دریای شمال و سایر مناطق اروپا، این قاره واردات گاز را افزایش داده و به دنبال منابع جدید می‌باشد. در سال ۲۰۰۰ تنها ۴۹ درصد مصرف گاز اتحادیه اروپا از طریق واردات تأمین می‌شده است در حالی که اکنون این میزان به ۷۰ درصد رسیده است. براساس اعلام مؤسسه آکسفورد انرژی، اتحادیه اروپا برای پاسخگویی به نیازهای خود باید میزان گاز وارداتی را افزایش دهد. روسیه هم‌اکنون ۳۹ درصد از گاز وارداتی را تأمین می‌نماید، اما اتکای زیاد به روسیه، خیلی از مقامات اروپایی را نگران کرده است. لذا اروپا در تلاش بوده است راه‌های دیگری برای تأمین گاز بیابد و بیش از یک دهه است که از پروژه کریدور گاز جنوبی حمایت کرده است، به طوری که بانک توسعه اتحادیه اروپا و بانک سرمایه‌گذاری اروپا ۴/۵ میلیارد دلار برای توسعه میادین گاز خزر و احداث خط لوله وام اختصاص داده‌اند.

اتحادیه اروپا در حال حاضر نیز درصدد تأمین مالی برای توسعه یک خط لوله جدید برای واردات گاز از آبهای عمیق شرق مدیترانه می‌باشد. این طرح که به پروژه "پوزئیدون شرق مدیترانه"^۳ معروف است، گاز میادین آبهای عمیق مدیترانه را به قبرس، یونان و پولیا در ایتالیا انتقال خواهد داد.

اتحادیه اروپا در حال حاضر نیز درصدد تأمین مالی برای توسعه یک خط لوله جدید برای واردات گاز از آبهای عمیق شرق مدیترانه می‌باشد. این طرح که به پروژه "پوزئیدون شرق مدیترانه" معروف است، گاز میادین آبهای عمیق مدیترانه را به قبرس، یونان و پولیا در ایتالیا انتقال خواهد داد.

تاثیر ویروس کرونا بر قیمت و قراردادهای ال‌ان‌جی

شیوع ویروس کرونا و آثار منفی آن بر تقاضای انرژی و از جمله محموله‌های ال‌ان‌جی باعث شده است تا قراردادهای منعقد شده بین خریداران و فروشندگان این فراورده با تغییرات قیمتی قابل توجهی مواجه شود. این امر باعث شده است تا خریداران محموله‌های ال‌ان‌جی بتوانند تا قراردادهایی را که بر اساس شاخص قیمت نفت خام قیمت‌گذاری می‌شوند را با قیمت‌های کمتر به امضا برسانند. این در حالی است که علاوه بر کاهش تقاضای ال‌ان‌جی و تاثیر منفی آن بر قیمت این محصول، عرضه ال‌ان‌جی نیز با تغییرات مهمی مواجه شده است. در این راستا قطر به عنوان یکی از بزرگترین تولیدکنندگان ال‌ان‌جی جهان اعلام کرده است که قصد دارد تا تولید این محصول را طی دهه پیشرو افزایش دهد و این امر نیز منجر به ایجاد شرایط قیمتی مناسبی برای خریداران محموله‌های ال‌ان‌جی این کشور به وجود آورده است و به نظر می‌رسد در مجموع با توجه به موارد مذکور خریداران ال‌ان‌جی در سال‌های آتی با افقی مثبت به لحاظ قیمتی مواجه باشند. از سوی دیگر بسیاری از کارشناسان معتقدند که با پیش‌بینی وجود مازاد عرضه قابل توجه در بازار محموله‌های ال‌ان‌جی، بسیاری از تولیدکنندگان این محصول نگران حفظ جایگاه خود در بازارهای ال‌ان‌جی بوده و برخی از تولیدکنندگان برای حفظ سهم بازار وادار به کاهش قیمت‌ها شده‌اند.

بسیاری از کارشناسان معتقدند که با پیش‌بینی وجود مازاد عرضه قابل توجه در بازار محموله‌های ال‌ان‌جی، بسیاری از تولیدکنندگان این محصول نگران حفظ جایگاه خود در بازارهای ال‌ان‌جی بوده و برخی از تولیدکنندگان برای حفظ سهم بازار وادار به کاهش قیمت‌ها شده‌اند.

منعقد کنند. معمولاً مدت زمان این قراردادها بین ۲۰ تا ۲۵ سال بوده است. دلیل اصلی این امر این است که مصرف‌کنندگان انتظار قیمت‌های پایین‌تر را در سال‌های آتی دارند و قصد دارند با کاهش مدت زمان قرارداد مخاطرات عقد قراردادهای بلند مدت را کاهش دهند. به عنوان مثال چین و تایوان سه قرار داد را با کاهش ۱۰ درصدی قیمت به امضا رساندند و حتی مدت زمان قرارداد را نیز به سال‌های اخیر کاهش دادند. در نهایت به نظر می‌رسد خریداران در ماه‌های اخیر مدت زمان قراردادهای بلندمدت را به دلیل برخورداری از شرایط مناسب قیمتی از ۲۰ تا ۲۵ سال به ۱۰ تا ۱۵ سال کاهش داده‌اند و باید منتظر ماند که آیا این موضوع تاثیری بر سرمایه‌گذاری در صنعت ال‌ال‌جی خواهد گذاشت؟

افزایش واردات ال‌ان‌جی پاکستان

علی‌رغم کاهش فعالیت‌های اقتصادی و تأثیر منفی آن بر تقاضای ال‌ان‌جی همانند سایر منابع انرژی، برخی از کشورهای وارد کننده در هفته‌های اخیر تقاضای بیشتری برای محموله‌های ال‌ان‌جی داشته‌اند. در این میان پاکستان به دنبال وارد کردن محموله‌ای جدید به حجم ۱۷۰ هزار متر مکعب برای سررسید اواسط ماه نوامبر می‌باشد. این مناقصه قرار است در ۱۵ ماه اکتبر ۲۰۲۰ در پاکستان برگزار شود. با توجه به مزیت نسبی قیمت‌های محموله‌های ال‌ان‌جی نسبت به سایر حامل‌های انرژی بسیاری معتقدند که احتمال دارد در سال‌های آتی سهم ال‌ان‌جی در سبد انرژی کشورها افزایش یابد. علاوه بر این ذکر این نکته نیز لازم به نظر می‌رسد که وجود مزیت نسبی ال‌ان‌جی از لحاظ زیست محیطی در مقایسه با سایر سوخت‌های فسیلی باعث گردیده است تا از این جنبه نیز این سوخت فسیلی شانس بالایی در سبد انرژی کشورها داشته باشد.

مزیت نسبی ال‌ان‌جی از لحاظ زیست محیطی در مقایسه با سایر سوخت‌های فسیلی باعث گردیده است تا گاز طبیعی شانس بالایی برای افزایش در سبد انرژی کشورها داشته باشد.

آدرس اینترنتی نشریه

www.onecmon.ir

مدیریت کل امور اوپک

و روابط با مجامع انرژی